

T.
Szegedi Törvényszék,

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: 1V/108-0/2018	
Érkezett: 2018 JAN 22.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 7 db	<i>un</i>

SZEGEDI TÖRVÉNYSZÉK	
Érk.: 2018 JAN. 15	
Példány: _____	Mell: _____
Az ügyiratsz.: 7.G.40.163/2016/21.	

alkotmányjogi panasz iránti indítványa

indítványozónak

képv.:

DR. KARSAI BALAZS ügyvéd
Nagy és Trócsányi Ügyvédi Iroda
H-1126 Budapest, Ugocsa utca 4/B
Telefon: 487 8700, Fax: 487 8701
www.nt.hu karsai.balazs@nt.hu
NAGY & TRÓCSÁNYI

Budapest, 2018. január 15.

a 7.G.40.140/2017. szám alatti perben.

Tartalomjegyzék

I. Az indítvány befogadhatósága	2
II. Releváns tények.....	2
III. Tisztességes eljáráshoz való jog sérelme.....	5
IV. További alaptörvény-ellenes elemek	8
(A) A tisztességes gazdasági verseny sérelme	8
(B) Az Európai Unió jogának Alaptörvény-ellenes megsértése	8
(C) A bíróság hatalmának csorbítása	9

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A [REDACTED] Részvénytársaság indítványozó I/1 szám alatt mellékelt meghatalmazással igazolt képviselőként, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (az „Abtv.”) 27.§ alapján

alkotmányjogi panaszt

terjeszték elő a Kúria 2017. október 24-én kelt és 2017. november 17-én kézhez vett, Gfv.VII.30.495/2017/18. sorszámú részítéletével (a továbbiakban: a „Kúria Részítélete”¹) szemben és indítványozom, hogy az Alkotmánybíróság a Kúria Részítéletét a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.052/2017/6. sorszámú II. fokon hozott rész- és közbenső ítéletének (a továbbiakban: az „Ítéltábla Részítélete”²) az elmaradt haszon kártérítési igényről, valamint a költségről és illetékről rendelkező részeire kiterjedő hatállyal, mint alaptörvény-elleneseket, az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés b) pontja és az Abtv. 43.§ (1) és (4) bekezdése alapján semmisítse meg.

I. Az indítvány befogadhatósága

1. Abtv. 27.§ – a Kúria Részítéletével az indítványozó az alapul fekvő perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, az pedig, az Ítéltábla Részítéletének itt panaszolt részeivel együtt sérti az indítványozónak a tisztességes eljáráshoz való jogát (Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés), de sérti az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésében, I. cikk (3) bekezdésében, XXIV. cikk (1) bekezdésében, a 25. cikk (2) bekezdésében, 28. cikkében biztosított jogait is, hiszen elzárják attól, hogy egy közbeszerzési eljárás csalárd volta miatt elmaradt hasznát kártérítésként érvényesíteni egyáltalán megkísérelhesse.
2. Abtv. 29.§ – Az eset alapvető alkotmányjogi jelentősége abban áll, hogy ha a Kúria Részítélete és az Ítéltábla Részítéletének a Kúria Részítéletével helyben hagyott része bírói gyakorlattá válna, azaz bírói alkotta jogként megszilárdulna, akkor az Európai Unió országai közül egyedül Magyarország³ lenne az a hely, ahol a csalárd közbeszerzés kárvallottjai a Tanács 89/665/EGK irányelvének 2. cikk (1) bekezdés c) pont és a Ptk. 6:519.§ (rég. Ptk. 339.§ (1) bekezdése) rendelkezésével ellentétesen elmaradt haszon címén kártérítés iránt eleve nem indíthatnak pert.
3. Abtv. 30.§ – A jelen alkotmányjogi panaszt a Kúria Részítéletének kézhezvételét követő 60 napon belül terjeszttem elő.

II. Releváns tények

4. Az alkotmányjogi szempontból releváns tények a következők. Az indítványozó a magyar építési piac egyik régóta meghatározó cége; egy, az állami/önkormányzati tulajdonú [REDACTED] Kft. által bonyolított közbeszerzési eljárásban, az [REDACTED] Kft. 2013 júniusában közzétett felhívására ajánlatot tett. Az eljárásban csak két ajánlattevő volt, az egyik az indítványozó, a másik a [REDACTED] Kft. és a [REDACTED] Kft., mint közös ajánlattevők konzorciuma.
5. A felhívásban mindössze két bírálati szempont volt; ezek közül az egyikben az ajánlattevők ajánlata megegyezett, a másik szempont volt a nettó ajánlati ár (vállalkozási díj). A közös ajánlattevők árajánlata mintegy 25,1 milliárd Ft, az indítványozó ajánlata

¹ I/2 szám alatt mellékelem.

² I/3 szám alatt mellékelem.

³ I/4 szám alatt mellékelem az erre vonatkozó kutatást összefoglaló táblázatot.

mintegy 24,8 milliárd Ft volt, azaz az indítványozó ajánlata mintegy 320 millió Ft-tal volt kedvezőbb.

6. Ennek ellenére, vagy éppen emiatt az ajánlatkérő az indítványozó ajánlatát 3 okból is érvénytelennek nyilvánította, amely okok mindegyike – végül a Kúria Kfv.III.37.398/2015/11. sorszámú ítéletével⁴ – csalárdnak bizonyult, azaz jogi tény, hogy az ajánlatkérő megsértette a közbeszerzésekről szóló (akkor hatályos) 2011. évi CVIII. törvény (a „Kbt.”) rendelkezéseit.
7. Ezt követően az indítványozó 2016 októberében kártérítés – közte elmaradt haszon – iránt pert indított az ajánlatkérő ellen a Szegedi Törvényszék előtt. A Törvényszék 2016 decemberében hozott részközbenesítő ítéletével⁵ megállapította, hogy „az [redacted] Kft.] kártérítő felelőssége – a [z indítványozó] pályázati eljárásból való jogellenes kizárására figyelemmel – a vagyoni károk tekintetében [...] fennáll”, ugyanis az indítványozó az [redacted] Kft. jogsértő magatartását, a kárt és az okozati összefüggést is bizonyította⁶.
8. Az ajánlatkérő fellebbezése folytán eljáró Szegedi Ítéltábla Részítéletében ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy „[A]bból pedig, hogy a pályázat érvényes, nem következik, hogy a pályázat eredményessége mellett a szerződést vele kötötték volna meg. Ennek elbírálására a bíróság hatáskörrel nem rendelkezik.

---

⁴ 1/5 szám alatt mellékelem.

⁵ 1/6 szám alatt mellékelem.

⁶ „A jogellenes, jogsértő magatartást a közbeszerzési döntőbizottság és a bíróság ítélete megállapította, míg a kár ténye külön bizonyítást nem igényel, hiszen nem a felperes folytatta a pályázati eljárásban kiírt kivitelezési tevékenységet, így nyilvánvaló árbevételről esett el.” – a Szegedi Törvényszék részközbenesítő ítéletének 5. oldal 1. bekezdése

„A továbbiakban az képezte a vizsgálat tárgyát, az alperesi jogsértő magatartás és a kár között az okozati összefüggés megállapítható-e.

[...]

A perbeli tényállás szerint két pályázat volt, míg az alperes bírálati szempontként az összességében legelőnyösebb ajánlat kiválasztását hirdette meg. A Kbt. 72. § (1) bekezdése értelmében az az ajánlat az összességében legelőnyösebb, amelynek az összpontszáma a legnagyobb. Ha több ajánlatnak azonos az (1) bekezdés szerint kiszámított összpontszáma, az az ajánlat minősül az összességében legelőnyösebbnek, amely alacsonyabb ellenszolgáltatást tartalmaz. Az eljárás nyertese az az ajánlattevő, aki az ajánlatkérő részére a legkedvezőbb érvényes ajánlatot tette (Kbt. 73. §).

Amennyiben az alperes jogsértő módon nem nyilvánítja érvénytelenné a felperes ajánlatát és nem zárja ki az eljárásból, úgy megállapítható, a két pályázó összpontszáma azonos, azonban az előbbi jogszabályi rendelkezések értelmében összességében a legelőnyösebb a felperesé volt, hiszen alacsonyabb ellenszolgáltatást tartalmazott. Mindebből következően a felperes lett volna a pályázat nyertese, amennyiben az alperes jogsértést nem követ el. Ez pedig - az alperes által is hivatkozottak szerint - szerződéskötési kötelezettséget keletkeztetett volna.

[...]

[A]z alperes nem hivatkozhat arra megalapozottan, hogy a döntése kizárólag felperesre vonatkozó rendelkezései kerültek megsemmisítésre, illetve az időben jóval később bekövetkező megsemmisítést követően milyen eljárást folytathatott volna le és annak eredményeképpen milyen döntést hozhatott volna. Helytálló azon felperesi érvelés, ezen alperesi levezetések teljesen hipotetikusak és egyébként sem relevánsak.

Nyomatékosan hangsúlyozandó, a felperes károsodására vezető okfolyamat elindítója az alperes közbeszerzési eljárási jogsértése (a felperes ajánlatának jogellenes érvénytelenné nyilvánítása), amely hiányában bizonyosan nem következett volna be a felperesi kár, ezért ez az alperesi magatartás az okozatosság tekintetében az adekvát és jogilag releváns, amely az összes további, ezt követő tényeket megalapozta, illetve elindította.” – Szegedi Törvényszék részközbenesítő ítélet 5. oldalának 2. bekezdéstől 5. oldalának utolsó bekezdéséig (Aláhúzások magában az ítéletben.)

Az elmaradt haszon iránti igény kapcsán a Ptk. 339. §-ában rögzített kártérítési felelősség elemének hiánytalan megvalósulását – az okozati összefüggést – emiatt nem bizonyította.”⁷

9. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria az Ítélet Részítéletét – részben eltérő jogi indokolás alapján – hatályában fenntartotta. A Kúria Ítéletének indokolása szerint az ajánlatkérő kártérítési felelőssége nem áll fenn, mert:
- (i) bár az ajánlatkérő által az indítványozó ajánlata kapcsán megjelölt érvénytelenségi okok mindegyike megdőlt, ebből nem következik, hogy az indítványozó ajánlata érvényes volt, ugyanis lehetséges, hogy az ajánlat kapcsán más érvénytelenségi ok is fennállt⁸;
  - (ii) nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy kizárt lett volna a közbeszerzési eljárás eredménytelenné nyilvánítása;
  - (iii) továbbá, nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy az ajánlatkérő jogosult lett volna szerződést kötni az Indítványozóval, ugyanis a 4/2011. (I. 28.) Korm. rendelet 43.§-a alapján ehhez szükséges lett volna a Miniszterelnökség szabályossági tanúsítványára is; ezért tehát
  - (iv) nem áll fenn az okozati összefüggés az ajánlatkérő jogellenes magatartása és az Indítványozó elmaradt haszna között.⁹
10. A Kúria tehát három hipotézis alapján elvi élel zárta el az indítványozót attól, hogy az okozati összefüggést egyáltalán megkísérelje bizonyítani, hiszen nem egy további bizonyításra utasító hatályon kívül helyezést alkalmazott, hanem a bizonyítást elvileg is kizáró döntést hozott.

---

⁷ „Az [Kft.] által megjelölt mindhárom, azaz valamennyi érvénytelenségi okot a jogorvoslati eljárásban megsemmisítették, a[z Indítványozó] pályázatát tehát érvényesként kell kezelni. Megállapítható, hogy a közbeszerzési eljárás során két érvényes pályázat állt egymással szemben. [...] A Legfelsőbb Bíróság (Kúria) 4/1999. Polgári Jogegységi Határozata a pályázati eljárások megsértésével összefüggésben – még a privatizációs pályázatokra vonatkozóan – úgy foglalt állást, „a bírói út lehetősége nem terjed odáig, hogy a bíróság átvegye a pályázat elbírálásával kapcsolatos döntési jogkört. A Kúria EBH 2000.342. számú döntésével a Polgári Jogegységi Határozatban kifejtett álláspontját irányadónak minősítette más pályázatok elbírálása során is. [...]”

A pályázat elbírálásával kapcsolatos döntési jogkör a pályázat kiíróját illeti, ennek értelmében – az elsőfokú ítélettől eltérően – a bíróság nem jogosult vizsgálni, mérlegelni és összemérni az ajánlatok tartalmát, nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy melyik érvényes ajánlat az előnyösebb a kiíró (és a támogató) számára, azaz a bíróság nem dönthet arról, hogy melyik pályázat a nyertes. Abból pedig, hogy a[z indítványozó] pályázat érvényes, nem következik, hogy a pályázat eredményessége mellett a szerződést vele kötötték volna meg. Ennek elbírálására a bíróság hatáskörrel nem rendelkezik.

A[z indítványozó] az elmaradt haszon iránti igény kapcsán a Ptk. 339. §-ában rögzített kártérítési felelősség elemének hiánytalan megvalósulását – az okozati összefüggést – emiatt nem bizonyította. Azt ugyanis kétséget kizáróan tényként megállapítani nem lehet, hogy egyedül az [Kft.] jogsértés[e] vezetett ahhoz, hogy nem a[z Indítványozó] lett a pályázat nyertese, azaz ha az ajánlatkérő az elbírálás során jogszerűen jár el, akkor bizonyosan a[z Indítványozóval] köt szerződést, ő valósíthatja meg a kivitelezést.” (aláhúzások tőlem) (az Ítélet Részítélete 7. oldal utolsó bekezdés és 8. oldal 1-4. bekezdés)

⁸ Hangsúlyozom: azt ugyan *expressis verbis* nem mondja ki a Kbt., hogy az ajánlatkérőnek az összes érvénytelenségi okot nevesítenie kell az eljárást lezáró összegzésében, de azt igen, hogy az ajánlat elbírálása (Kbt. 63.§ és 67.§) során meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlat megfelel-e a felhívás és a dokumentáció feltételeinek (azaz, hogy érvényes-e az ajánlat), és *valamennyi* hiányra, nem egyértelmű kijelentésre (stb.) hiánypótlást/felvilágosítást kell elrendelnie. Ebből következik az, hogy olyan érvénytelenségi ok, amire nem rendelt el a bírálati szakaszban hiánypótlást az ajánlatkérő, utóbb már nem merülhet fel. Ha tehát az ajánlatkérő elmulasztotta feltárni – a közbeszerzési eljárás megfelelő szakaszában – az összes érvénytelenségi okot, az maga is jogsértés.

⁹ Kúria Részítélete [27], [29] és [30] bekezdések

III. Tisztességes eljáráshoz való jog sérelme

11. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy [...] valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”
12. Az okozatiságot az I. fokon eljáró Szegedi Törvényszék az ítéletében írt indokok alapján, minden további bizonyítás nélkül megállapíthatónak ítélte. Ezzel szemben az Ítélet tábla Részitélete a(z) egyébként hatálytalan) 4/1999. Polgári Jogegységi Határozatra hivatkozva *ab ovo* és elvi érveléssel elvitatta azt az alkotmányos jogot, hogy a (közbeszerzési) pályázatok csalárdul vesztesnek nyilvánított (vagy így kizárt) pályázói az elmaradt hasznuk iránti igényüket perben érvényesíthessék, mert az ítélet szerint az okozatiság ebben az esetben nem bizonyítható anélkül, hogy a bíróság a pályázatot *quasi* ne bírálja el, erre pedig a bíróságnak nincs hatásköre. A Kúria érdemben ezt a téves álláspontot osztotta.
13. Ezzel szemben a Legfelsőbb Bíróság a BH 2008.299. számon közzétett ügyben elvi jelentőségű megállapítást tett, miszerint „az oksági láncolatban az a meghatározó ok, amely az események rendszerinti lefolyása mellett – az általános élettapasztalat szerint – alkalmas az eredmény létrehozására. Az oksági láncban figyelembe veendő szakasz tartalmát döntően befolyásolja, hogy a károsodásra vezető eseménysor elindítója láttá-e, illetve láthatta-e a bekövetkező eseményt.”^{10 11 12}
14. A jogi okozatiság az (a) a jogellenes cselekmény vagy mulasztás és (b) a jogilag releváns kár közötti releváns¹³ kapcsolat. Ez a kapcsolat az indítványozó kizárása és az elmaradt haszn között nyilvánvalóan fennáll. A kizárás alkalmas ennek az eredménynek a létrehozására és azt az ajánlatkérőnek előre kellett látnia.
15. Ezt az Ítélet tábla és a Kúria Részitéletei nem is vitatják, hanem a „de mi van, ha” hipotetikus okfejtést tették magukévá. Ennek a „mi van, ha” okfejtésnek az a dogmatikai hibája, hogy ezernyi ok (ebből a Kúria Ítélete hármát nevez meg) lehet az akadály a *lucrum cessans*nak, pl. egy szintén hipotetikus *vis maior*, vagy akár a vállalkozó akármilyen hipotetikus hibája, az ajánlatkérő hipotetikus csődje, a jogszabály vagy szabvány hipotetikus változása és oldalakon keresztül lehetne még sorolni. A *lucrum*

¹⁰ „Mindenesetre okozatos az olyan kár, amelynek bekövetkezését a cselekmény elkövetője előre láthatta”. Dr. Szladits Károly: A magyar magánjog vázlata. Grill. Budapest, 1935. II. kötet. 284. oldal.

¹¹ „A kártérítési felelősséghez szükséges okozati összefüggést csak a jogilag releváns okok alapozhatják meg. Az oksági láncolatban relevánsnak az az ok tekinthető, amely az események rendszerinti lefolyása mellett – az általános élettapasztalat szerint – alkalmas az eredmény létrehozására. Az oksági láncolatban lényeges, hogy a károkozásra vezető eseménysor elindítója láttá-e, illetve láthatta-e a bekövetkező eredményt.” [BDT2016. 3577.]

¹² „Az uralkodó jogi okozatossági elmélet az Eörsi Gyula által kidolgozott és többek által továbbfejlesztett ún. adekvát kauzalitás tana. Eörsi felfogása szerint akkor és annyiban érdemes (és helyes) felelőssé tenni a károkozót az általa okozott kárért, ha és amennyiben ő e következményekkel a károkozó magatartás kifejtésének időpontjában számolhatott. Negatív megfogalmazásban: nem áll fenn az ok-okozati összefüggés, ha a következmény abszolút nem várt, előre nem látható, amire senki nem számolt.” [Fuglinszky Ádám: Kártérítési jog, HVG-ORAC, Budapest, 2015., 246. oldal]

¹³ „A releváns ok az általános szintjén a polgári jogi felelősség területén a jogellenes és felróható magatartás, amely mellett az eredménynek még számtalan más irreleváns oka is van (pl. hogy a károkozót megszülte az anyja).” Eörsi Gyula: A Polgári Törvénykönyv magyarázata. KJK. Budapest, 1981. II. kötet. 1549. oldal.

cessans mindig tartalmaz egy némileg fiktív elemet¹⁴, hiszen a haszon elmaradt és ami elmaradt, ami nincs, az tökéletes, ha úgy tetszik a természettudományos bizonyosság szintjén soha nem lesz megállapítható. Az EBH 2003.863. számmal közzétett esetben a bíróság helyesen a körülmények mérlegelése alapján a nagy valószínűséggel fennálló okot fogadta el.

16. Az alkotmányjogi jelentősége az itt támadott ítéletekbeli „mi van, ha” okfejtésnek abban rejlik, és egyben ez az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme, hogy az indítványozó ezáltal lett elzárva attól, hogy az okozatiság bizonyítását egyáltalán megkísérelje.
17. [Közbevetem, hogy az alapügyben a hipotetikus „mi van, ha” eseteket bizonyítania az ajánlatkérőnek kellett volna, mert a puszta „mi van ha” alkalmatlan a *de facto* csalárd kizárás ténye és a kár közötti okozati összefüggés lerontására.]
18. [Hozzáteszem, a Kúria Részítélete – ha jogként rögzül – azzal a gyakorlati következménnyel jár majd, hogy a csalárd közbeszerzések kárvalóttjai elesnek az Alaptörvény és a Ptk. szerint őket amúgy megillető kártérítéstől, a polgári jog részéről szabad utat engedve a közbeszerzési csalásoknak.]
19. Az Alaptörvény több szakasza is olyan követelményeket ír elő a jogalkalmazónak, melyek betartása a jogállamiság része, így:
„Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.” [Alaptörvény R) cikk (2) bekezdés]
„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.” [Alaptörvény 28. cikk]
20. Az eljárás akkor minősül tisztességesnek az Alkotmánybíróság gyakorlatában, ha az Alaptörvény fenti követelményei érvényesülnek:
„Jelen esetben tehát az ítéletekben felhívott jogszabályokból – illetve ezáltal az ítéleti indokolásból – a jogértelmezés általános szabályainak megtartása mellett nem következnek az indítványozót marasztaló bírói döntések, így azok – az Abh. idézett megállapítására is tekintettel – sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből levezetett indokolási kötelezettséget.” [3007/2016. (I.25.) AB határozat [29] bekezdés]
„Az Alaptörvény 28. cikke azt a követelményt támasztja a bíróságokkal szemben, hogy azok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék, továbbá az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. Ennek alapján, bár az Alkotmánybíróság nem rendes jogorvoslati fórum, amely előtt a jogerős bírói döntés jogszerűsége tovább vitatható, a testület feladatkörébe tartozik az Alaptörvénnyel konform bírósági jogértelmezés kialakítása, melynek egyik eszköze az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz. {14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [51]}” [5/2016. (III.1.) AB határozat [43] bekezdés]
„Mindezek alapján az ügyben született bírósági döntések azon megállapítása, amely a Kftv. 23. § (3) bekezdése és a Főv. Kgy. rendelet 43. § (1) bekezdése szerinti, az indítványozó számára reálisan nem hozzáférhető panasztételi lehetőséget tekintette a régi Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti »a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati

¹⁴ „Az elmaradt vagyoni előny számos bizonytalansági elemet tartalmaz, és némileg fiktív jellegű.” [Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényhez, szerk.: Gellért György, Complex DVD Jogtár, kommentár a Ptk. 355.§-ához, 3.pont]

lehetőségnek»; továbbá emiatt az indítványozó kártérítés iránti igénye további, tartalmi, a kárfelelősség egyéb feltételeire is kiterjedő elbírálásának a mellőzése sértette az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, ezen belül a hatékony bírói jogvédelem követelményét, és azt az alkotmányos igényt, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen.” [3081/2015. (V.8.) AB határozat [60] bekezdés]

21. Levonható, hogyha a bíróság a jogértelmezés általános (nyelvtani, logikai, rendszertani és történeti) és Alaptörvény 28. cikkében rögzített szabályait nem követi, hanem önkényesen valótlan tartalmat tulajdonít az alkalmazott jogszabálynak, vagy releváns jogszabályokat hagy figyelmen kívül, és ily módon bírálja el az ügyet, akkor az ellentétben áll a tisztességes eljáráshoz való joggal, azon belül pedig a hatékony bírói jogvédelem követelményével és azon alkotmányos igénnyel, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben döntsön.
22. Nem fér össze a jogállamiság alapelvével, ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát:
„A jelen ügyben eljáró törvényszék az ügyet az alkalmazandó és hatályos jogszabályi rendelkezések [a Vtv. 75/A. §-a és Ptk. 6:563. § (1) bekezdése] figyelmen kívül hagyásával, az azzal ellentétes, korábbi jogszabályi rendelkezésekre [a Vtv. 75. § (3) bekezdésére és a Ptk. 346. § (3) bekezdésére] alapuló bírói gyakorlatra tekintettel bírálta el.
A bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelvével.” [20/2017. (VII.18.) AB határozat [22]-[23] bekezdések]
23. Az Alkotmánybíróság nem végzi el a tények felülmérlegelését, de ez nem jelenti azt, hogy tények bíróság általi figyelmen kívül hagyása, vagy tények bizonyíték híján való megállapítása ne alapozná meg az Alaptörvény-ellenességet:
„Az Alkotmánybíróság [...] hangsúlyozza: nem kívánja elvégezni a bizonyítékok újbóli (jogi értelemben vett) mérlegelését; ez a hatóságok és a rendes bíróságok feladata. Alaptörvényből fakadó funkcióját viszont úgy tudja a konkrét ügy kapcsán betölteni, ha rámutat: olyan, az ügy eldöntése szempontjából releváns tényezőket hagyott figyelmen kívül a Bíróság, amely tény önmagában a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét okozta.” [19/2015. (VI.15.) AB határozat [42] bekezdés]
„Jelen ügyben a Kúria támadott végzésében tényként állapította meg, hogy az elsőfokú ítéletet az indítványozó jogi képviselője számára az iratokba becsatolt tértivevénnel kézbesítették. Az Alkotmánybíróság ennek a ténymegállapításnak a helyességét az alkotmányjogi panaszban előadottak és a bírósági iratok alapján kérdőjelezte meg, mert az Alkotmánybíróság nem tudná megfelelően teljesíteni alaptörvényvédő feladatait, ha csupán a jogszabályi rendelkezések alkotmánnyal összhangban álló értelmezési tartományát jelölhetné ki, de – az iratokból megállapíthatóan – nyilvánvalóan alapjogsértő eljáráson alapuló (és adott esetben a törvényi rendelkezésekkel ellentétes) bírósági határozatot nem semmisíthetné meg.” [18/2017. (VII.18.) AB határozat [25] bekezdés]
24. Az Alkotmánybíróság mindenkor gyakorlata a tisztességes eljáráshoz való jog részének tekinti a fegyverek egyenlőségének elvét:

„Az Alkotmánybíróság ennek kapcsán - többek között - a 21/2014. (VII. 15.) AB határozatában kifejtette: »[a]z Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a fegyverek egyenlősége a tisztességes eljárás egyik meghatározó eleme, amely alapvetően a büntetőeljárásban biztosítja, hogy a vádnak és a védelemnek egyenlő esélye és alkalma legyen arra, hogy a tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és állást foglalhasson. A fegyverek egyenlősége nem minden esetben jelenti a vád és a védelem jogosítványainak teljes azonosságát, de mindenképpen megköveteli, hogy a védelem a váddal összevethető súlyú jogosítványokkal rendelkezzen« {Erre nézve lásd: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [31]}. »Az Alkotmánybíróság a fegyverek egyenlőségének elvét ugyan alapvetően a büntetőeljárás kapcsán értelmezte, azonban a tisztességes eljáráshoz való jog alapján alkalmazhatónak találta azt minden bírósági eljárás tekintetében, így polgári perek esetében is [15/2002. (III. 29.) AB határozat]. [...]« (Indokolás [97]-[99]).» [10/2017. (V.5.) AB határozat [61] bekezdés]"

A Részítételek sértik a fegyverek egyenlőségének elvét, mivel az ajánlatkérő hipotetikus érvelését – ti. az ajánlat akár más okból akár érvénytelen is lehet – magukévá téve mondták ki, hogy az Indítványozó ajánlata akár valami ismeretlen és nem bizonyított okból akár még érvénytelennek is bizonyulhatott volna.

IV. További alaptörvény-ellenes elemek

(A) A tisztességes gazdasági verseny sérelme

25. Az Alaptörvény M) cikk (2) bek. első mondata a következő: „Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit.” Ezzel szemben minden érvelés nélkül belátható, hogy nem tisztességes az a verseny, ahol közbeszerzést csalárdul elbírálni polgári jogi következmények nélkül lehet, és mindössze némi – az elmaradt haszonhoz képest eltörpülő – költséggel és bírsággal kell számolni.

(B) Az Európai Unió jogának Alaptörvény-ellenes megsértése

26. Az Alaptörvény E) cikke rögzíti, hogy az Európai Unió joga megállapíthat általánosan kötelező magatartási szabályt. A 89/665/EGK irányelv 2. cikk (1) bekezdés c) pontja pedig „A jogorvoslati eljárásokra vonatkozó előírások” cím alatt ekként rendelkezik: „A tagállamok biztosítják, hogy az 1. cikkben meghatározott jogorvoslati eljárásokra vonatkozóan hozott intézkedések hatáskört biztosítanak a következőkre: [...] a jogsértés következtében érdeksérelmet szenvedett személyek részére kártérítés megítélése.”
27. „Ami az irányelveket átültető nemzeti rendelkezéseket illeti, a nemzeti bíróságok kötelesek azokat a lehető legnagyobb mértékben a szóban forgó irányelv szövegének és céljának fényében értelmezni annak érdekében, hogy elérjék az irányelv által kitűzött eredményt (lásd a 14/83. sz., von Colson és Kamann ügyben 1984. április 10 én hozott ítélet [EBHT 1984., 1891. o.] 26. pontját és a C 397/01–C 403/01. sz., Pfeiffer és társai egyesített ügyekben 2004. október 5 én hozott ítélet [EBHT 2004., I 8835. o.] 113. pontját). A jelen ügyben a nemzeti bíróságnak úgy kell értelmeznie a jogvesztő határidőkre vonatkozó nemzeti rendelkezéseket, hogy azok a lehető legnagyobb mértékben összhangban legyenek a 89/665 irányelv által elérni kívánt céllal (lásd e tekintetben a C 327/00. sz. Santex ügyben 2003. február 27 én hozott ítélet [EBHT 2003., I 1877. o.] 63. pontját és a fent hivatkozott Lämmerzahl ügyben hozott ítélet 62. pontját).” [Az Európai Unió Bíróságának C-406/08. sz. ügyben hozott ítélete, 45-46. bekezdések]
28. „Ennélfogva az ajánlattevőtől, – akinek a közbeszerzési szerződés odaítéléséről szóló döntés kárt okozott és melynek jogszerűségét vitatja – nem lehet megtagadni azon jogát, miszerint az adott döntés által okozott kár megtérítését követelheti, azon az alapon, hogy az odaítélési eljárás mindenképpen ex proprio motu jogellenes egy másik (feltehetően

Mellékletek:

- I/1 Meghatalmazás
- I/2 A Kúria Gfv.VII.30.495/2017/18. ssz.-ú részítélete
- I/3 A Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.052/2017/6. ssz.-ú rész és közbenső ítélete
- I/4 EU összefoglaló táblázat
- I/5 A Kúria Kfv.III.37.398/2015/11. ssz.-ú ítélet
- I/6 A Szegedi Törvényszék 7.G.40.163/2016/11. ssz.-ú részközbenső ítélete

korábbi) ajánlatkérői döntés okán.” [Az Európai Unió Bíróságának C-315/01. sz.-ú ügyben hozott ítélete, 54. bekezdés – saját fordítás]

29. Az Európai Unió Bíróságának gyakorlata szerint az irányelv rendelkezései olyan jogokat határoznak meg, melyek a nemzeti szabályok alkalmazásának mellőzését teszik kötelezővé, ha egyébként ezek a jogok nem érvényesülnének:

„A 89/665 irányelv vonatkozó rendelkezései feltétlenek és kellően pontosak ahhoz, hogy valamely magánszemély számára olyan jogokat határozzanak meg, amelyekre utóbbi adott esetben akár olyan ajánlatkérővel szemben is hivatkozhat, mint a BIG.

Ilyen körülmények között a hatáskörrel rendelkező bíróság köteles eltekinteni azoknak a nemzeti szabályoknak az alkalmazásától, amelyek megakadályozzák őt a 89/665 irányelv 1. cikkének (1) bekezdéséből és 2. cikke (1) bekezdésének b) pontjából eredő kötelezettség teljesítésében.” [Az Európai Unió Bíróságának C-15/04. sz.-ú ügyben hozott ítélete, 38-39. bekezdések]

(C) A bíróság hatalmának csorbitása

30. Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés a) pontja szerint Magyarországon a bíróság dönt a magánjogi vitákban; hangsúlyozom, hogy dönt, azaz döntenie is kell. A 28. cikk szerint „[A] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

31. A Kúria Részítélete csorbitja a bíróságok alkotmányos hatalmát, amikor általánosságban elzárkózik a közbeszerzés csalárd elbírálásával okozott elmaradt haszon kérdésének vizsgálatától, mert ódzkodik döntést hozni afelől, hogy a csalárd döntés hiányában mely döntés meghozatala lett volna a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgáló.

Összegezve, a tisztességes eljárással, a jogállamisággal nem fér össze, hogy az, aki a közbeszerzés során csalárdul jár el, ne tartozhassék ezért polgári jogi felelősséggel, és az elnézés, amely vele szemben gyakoroltatna, méltánytalanság volna a közbeszerzések korrekt szereplőire nézve.

Tisztelettel:

DR. KARSAI BALÁZS
ügyvéd

indítványozó
képv.

